

Kostýmek

Jackie
Kennedyové

Nicole Mary
Kelbyová

*Kostýmek
Jackie Kennedyové*

Nicole Mary Kelbyová

UPOZORNĚNÍ PRO ČTENÁŘE A UŽIVATELE TĚTO KNIHY

Všechna práva vyhrazena. Žádná část této tištěné či elektronické knihy nesmí být reprodukována a šířena v papírové, elektronické či jiné podobě bez předchozího písemného souhlasu nakladatele. Neoprávněné užití této knihy bude **trestně stíháno**.

The Pink Suit
Copyright © 2014 by Nicole Mary Kelby
Czech edition © Grada Publishing, a. s., 2014
Translation © Eva Štěpánková, 2014

ISBN 978-80-247-5369-0

TIRÁŽ TIŠTĚNÉ PUBLIKACE:

978-80-247-5369-0 (tištěná verze)

TIRÁŽ ELEKTRONICKÉ PUBLIKACE:

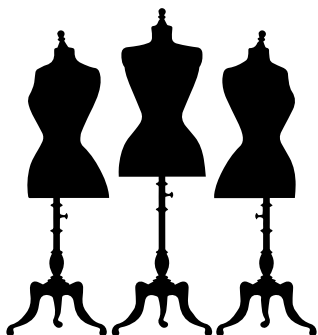
978-80-247-9476-1 (elektronická verze ve formátu PDF)
978-80-247-9477-8 (elektronická verze ve formátu E-PUB)

Pro ty z nás, kteří
podlehli jejímu kouzlu.

„Jak podivnou moc mají šaty.“

– Isaac Bashevis Singer

Listopad 1963

Tehdy došlo k té strašlivé události. Zdálo se, že se naklonil ke straně, jako by jí něco šeptal, jak to milenci dělávají. A ona otočila hlavu, její dokonalý klobouk se ani nehnul, a v rozporu s pudem sebezáchovy se k němu naklonila jakoby pro polibek.

Rysy jeho obličeje povolily.

Chvíli jí trvalo, než pochopila.

Něco šedého, temného spadlo na zadní část limuzíny. Odstrčila ho a pozorně to sledovala, vzala to do rukou a držela, jakoby to bylo zlomené křídlo.

Ve filmu je tato scéna zobrazena takto: Agent naskočil do limuzíny Lincoln 1961, popadl ji a posadil zpět na sedadlo.

Ve filmu chybí třicet šest rudých růží s dlouhými stonky padajících na podlahu a agent, který ji přimáčkl na manžela a zakryl je oba vlastním tělem.

Tlukot srdce. A potom ticho.

Vůbec to nebylo křídlo.

„Ach ne,“ řekla.

Agent se ve vzniklém zmatku zaměřil na její šaty. Věděl, že ji drtí svou vahou. Ale nemohl jinak. Věděl, že má obličej vmáčk-

nutý do manželova obličej. Nemohl na to myslet. Ale dokázal se soustředit na růžovou barvu pod svým tělem.

Byla tak klidná. Čekal, že bude křičet, ale nekřičela.

„Překrásné šaty,“ napíše později ve vzpomínkách.

Většina lidí, kteří si ten den v Dallasu vybavují, myslí na zrnitou černobílou stopáž filmu. Ti, kteří tam byli, si pamatují ty šaty.

Onoho rána očekával její příjezd celý taneční sál. Prezident žertoval o jejím zlovyku chodit pozdě, ale neopozdila se ani o vteřinu. Vedoucí protokolu kanceláře prezidenta si uvědomoval, že přijetí, na které nelze zapomenout, je úlohou prezidentovy ženy. Orchestr hrál píseň *The Eyes of Texas Are Upon You*.

Když vešla na balkon, všechny hlavy se otočily a sledovaly její příchod. Sklidila bouřlivý aplaus. I její manžel si stoupl na špičky a smál se. „Nikoho nezajímá, co mám na sobě já a Lyndon.“

Měl ten kostýmek rád. Nosila jej často. „Vypadáš v něm nádherně,“ tvrdil jí. Požádal ji, aby si jej v ten osudný den vzala na sebe.

Vedoucí protokolu později řekl reportérům: Byla „půvabná v tom růžovém kostýmku“. Dokonce i Lyndon se po jejím boku usmíval.

Když bylo po všem, v podzemním nemocničním parkovišti se Lady Bird Johnsonová ohlédla přes rameno, aby se naposledy podívala na prezidenta. Jeho limuzína stála stranou, jakoby opuštěná. Dveře byly vyrvané. Pamatovala si, že uprostřed toho zmatku viděla „růžovou hromádku, která vypadala jako záplava květů napadaných na zadní sedadlo“. Agenti se zoufale snažili dostat ho dovnitř. Někteří se skláněli nad tmavě modrým Lincolnem a naléhavě žádali prezidentovu ženu, která ležela přes jeho tělo a odmítala se pohnout. Někteří k tomu všemu stáli zády s tasenými zbraněmi.

Nebyli tam žádní lékaři, ani sestry. Opravdu nebyli potřeba.

Devadesát devět minut od osudného výstřelu stál LBJ na palubě Air Force One s rukou na bibli. Vdova stála vedle něj, stále v růžovém kostýmku. Fotograf upravil její postoj tak, že byla vidět jen malá skvrna na rukávu. Lady Bird ji zkusila přimět, aby se převlékla; komorná přinesla bílé šaty.

„Jste velmi laskavá,“ řekla, ale jen si opláchla obličej, ale i toho později litovala. „Ať vidí, co udělali.“

Tyto fotografie byly jen černobílé, nebylo na nich nic vidět.

Dne 23. listopadu v 17 hodin, dvacet čtyři hodin potom, co si oblékla růžový kostýmek a sešla se s manželem v tanečním sále, a potom, co bylo jeho tělo odvezeno do námořní nemocnice Bethesda k pitvě, se naposledy vrátila do jejich soukromého apartmá. Dvacet čtyři hodin. Dva tisíce osm set čtyřicet kilometrů. Z manželky vdovou.

Konečně si šaty svlékla.

Odnesli je, zatímco se koupala. Říká se, že je komorná strčila do hnědého papírového pytle, který byl později uschován v Mapové místnosti Bílého domu. Říká se také, že byl předán zpravodajské službě. Šaty v té chvíli nebyly důležité.

Nesouvislé úlomky zmatků se skládaly v obraz toho dne – vytištěná kopie itineráře, ušpiněný program snídaně, částečné seznamy osob, které měly na tuto akci lístky, a fotografie kolony doprovodných aut před hotelem Texas. Ale růžový kostýmek se ztratil.

V Národním archivu ve Washingtonu je uložena ústava Spojených států, Listina základních práv a svobod a také vše, co z onoho osudného dne v Dallasu zůstalo. Prezidentův bílý šněrovací korzet – trpěl takovými bolestmi zad, že bez něj nemohl sedět v autě. Jeho kravata rozříznutá kulkou a košile, kterou roztrhl lékařský tým. A v nějakém sklepení v utajeném místě v Kansasu uschoval Národní archiv veškerý obsah ordinace 1. oddělení traumatologie

v Parklandské nemocnici v Texasu, kde byl ve 13 hodin středoamerického letního času prezident prohlášen za mrtvého.

Mají tam také růžový kostýmek.

Nikdy ho nevyčistili.

Nikdo v Národním archivu nemá tušení, jak se tam dostal. V současné době je uložen v klimatizovaném trezoru v oblasti 6W3, i když si nikdo nevzpomíná na jeho převzetí. Možná byl poslán poštou, třebaže balíček neměl poštovní razítko. Byl zabalen do obyčejného hnědého balicího papíru. Bez zpáteční adresy. Místo adresy bylo uvedeno pouze poštovní směrovací číslo, i když USA přijaly pětimístná poštovní směrovací čísla 1. července 1963. Balíček obsahoval kostýmek, halenku, kabelku, střevíce, a dokonce i punčochy, které byly svázaný dohromady spolu s nepodepsanou poznámkou na hlavičkovém dopisním papíře její matky. „Nošeno 22. listopadu 1963.“ A to bylo vše.

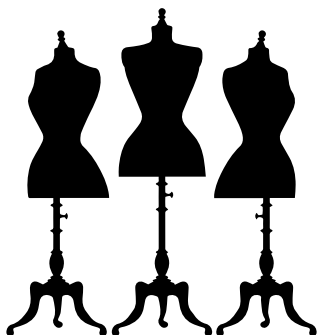
Jak se matka dostala ke kostýmku, je stále předmětem spekulací, ale ve zvukovém záznamu uloženém v prezidentské knihovně prozrazuje, že jej uchovávala v podkroví svého domu v Georgetownu. V době, kdy tento rozhovor poskytla, již měla Alzheimerovu chorobu. Nesdělila, jak kostýmek získala, ani proč a jak dlouho tam byl uložen. Ale určitě řekla, že přísně nakázala služebné, aby jej nedala vyčistit. To byl „poslední odkaz“. A tak jej uložila do podkroví vedle slavných dceřiných svatebních šatů.

Dosud není známo, kdo jej poslal do Národního archivu místo do prezidentské knihovny a proč. Když byl kostýmek konečně objeven, nebyl již v hnědém pytli, ale v původní krabici krejčovského salonu Chez Ninon.

„Elegance je stav mysli.“

– Oleg Cassini

Září 1961

Kapitola 1

Vedle snímku První dámy v Palm Beach byl v novinách článek o autobusu Greyhound, ve kterém v den svátku matek vybuchla bomba. Státní žalobce, kterému každý v Inwoodu říkal Bobby, dokončil vyšetřování a obvinil „extremisty obou stran“. Byla to ostuda, že byl článek umístěn vedle fotografie Jackie, která po víkendu stráveném na koupališti se svými dětmi, tchánem a tchyní a smečkou nejrůznějších psů vypadala velmi šťastně. Celá tragédie tak vypadala mnohem smutněji. Kate nerada četla takové články, ale podobné události se stávaly pořád, zejména na Svátek matek. Kdyby se matka Patricka Harrise, *Bůh dej pokoj její duši*, za ni v salonu Chez Ninon nezaručila, Kate by vůbec nevěděla, co by dělala. Peg Harrisová byla skvělá švadlena. Její syn, řezník, také uměl dobře zacházet s nití – při přípravě pečeně.

Kate koupila v novinovém stánku dvoje noviny, protože se jí fotografie Jackie velice líbila. Potom vhodila minci do turniketu podzemní dráhy. Zatímco čekala na vlak A, modlila se za všechny,

kdo byli v autobusu Greyhound, a za jejich matky, za svoji matku, která zemřela mladá, za Peg, matku Patricka Harrise, která je nedávno opustila, a za matku církev, aby se za ně přimluvila. Celou cestu na Manhattan – z Inwoodu na Columbus Circle – se Kate nepřestala dívat na fotografii těch šatů. Byla opravdu lichotivá. Jackie opouštěla Floridu v prezidentském letadle, usmívala se, dokonale upravená a opálená. Měla bílou šálu a bílé rukavičky. Výstřih šatů jí vytvářel pod klíčními kostmi dokonalou křivku, byl přesně tam, kde měl být.

Kate již zapoměla, kolikrát musely výstřih upravovat, aby té dokonalosti dosáhly. Ale stálo to za to. Šaty měly nevšední střih. Zakrýval všechny vady – a bylo jich mnoho. Kate myslela na První dámu jako na „Nepatrnou odchytku páteře“. Patrick Harris, řezník, jí řekl, že takový způsob myšlení je vlastně profesionální úchylka. „Já na lidi myslím podle toho, co kupují. Paní Learyová je ‚Vepřový hřbet a kýta s kůží.‘“

Kate měla pěknou postavu a růžovou pleť a vždycky ji zajímalo, za kterou část vepřového by ji Patrick považoval, ale určitě ten pocit chápala – znala celé rodiny jen podle toho, co nosily: otce a syny v dobře padnoucích oblecích ve stylu salonů na Savile Row, v ulici proslulé pánskými krejčovskými salony, matky a dcery v identických županech lemovaných králičí kožešinou. Pokud nebyly velmi slavné a neobjevovaly se často v novinách a časopisech, Kate neměla ani představu o tom, jak vypadaly. Salon Chez Ninon měl přísná pravidla pro rozdělení práce. Kate nikdy neopustila zadní místnost. Maeve šaty zkoušela. Kate šila jen podle značek. Znala záševky a záhyby všech zákazníků, ale jejich obličej ne.

A přece je Kate znala. A co je důležitější, věděla, za koho sami sebe považují. Vědět to byla součást její práce. Jakmile tito lidé

odrostli plenkám, neustále potřebovali rozmanité oblečení, třeba na lyžování či jízdu na koni, školní uniformy, oblečení na jarní dovolenou v Paříži, šaty na oběd s matkou v hotelu Four Seasons a skotský tvíd na setkání s ostatními dětmi v Central Parku.

Steh za stehem, hodinu po hodině si Kate představovala každou společenskou večeři, každou exotickou dovolenou a každý ples debutantek, jako by je prožívala sama. Byl to jediný způsob, jak šaty ušít správně. Potřebovala pochopit, jak dlouhý má být plášť, aby nebyl příliš dlouhý a neztratil eleganci, či jaký typ podšívky vyžadují šaty z belgické krajky, aby byly lehké a nemačkaly se v karibském slunci. Kate bylo teprve třicet a přece strávila mnoho let svého života shrbená a maximálně soustředěná nad nejrůznějšími látkami. Ušít jednoduché šaty mohlo trvat sto hodin. Večerní šaty ozdobené korálky více než tisíc hodin, někdy dva. Ale nikdy se se zákazníky nesetkala.

Když Kate vyšla ze stanice Columbus Circle, vypadalo ráno prázdné a uhlazené. Nekonečná zeleň Central Parku byla lemována zlatem podzimu. Kolem kroužila spousta žlutých taxíků. Jak Kate procházela dlouhou řadou kočárů, které se připravovaly na denní provoz, řidiči v livrejích navlékali koním přes hlavy věnce z umělých květin. Zvířata byla klidná, jako by se smířila se svým životním údělem. Každou chvilku některé z nich potřáslo hlavou nebo si odfrklo. Ale nikdy neržála, ani nevyhazovala. Klapky na očích jim zúžily svět.

Kate koně milovala. Vyrostla v Irsku na ostrově Great Island ve vesnici Cobh na pobřeží hrabství Cork, kde podél pláží žili divocí koně. Pokud jste byli klidní a měli jste v rukou jablko, nechali vás někdy přijít dost blízko, abyste je mohli chytit do lasa. Budete-li opatrní, můžete se na nich svézt a oni se poženou tryskem podél třpytícího se safírově modrého moře a můžete se na ně přimáčknot

a naslouchat tlukotu jejich divokých srdcí. Musíte však být klidní a velmi opatrní. A Kate byla.

Městští koně byli úplně jiní. Nosili kloboučky a celé dny chodili tam a zase zpátky. Tak jako Kate.

Klapy klap, myslela si.

Salon Chez Ninon nebyl z ulice nijak označen. Obchod s oděvy sestával z řady oken ve druhém patře kancelářské budovy na Park Avenue, snadno jste ho přehlédli. A to byl účel. Diskrétnost byla pro podnik podstatná. Většina zákazníků salonu Chez Ninon byla součástí společnosti Blue Book majetných tradičních rodin. Majitelky salonu, Sophie Shonnardová a Nona Parková, byly také členkami Blue Book. Bývaly také slavnými padělatkami.

Kate slyšela, že přechod slečny Sophie a slečny Nony k životu umělecké loupeže byl postupný proces, otázka nabídky a poptávky. „Dámy“, jak si obě samy říkaly, vedly téměř čtyřicet let vlastní obchod v obchodním domě Bonwit Teller, ve kterém vytvářely pouze originální návrhy. Ale jak šel čas, většina jejich přátel ze společnosti Blue Book chtěla francouzskou módu bez francouzské cenovky. A tak v duchu přátelství a v zájmu svého účetnictví létaly slečna Sophie a slečna Nona každou sezonu do Paříže a vykrádaly nejlepší návrhy z nejluxusnějších módních přehlídek.

Chanel, Lanvin, Nina Ricci, Cardin, Givenchy a Balenciaga – dámy důkladně sledovaly každou kolekci a potom běžely do nejbližší kavárny a naskicovaly oděvy s detaily, jak si je pamatovaly. Když se vrátily do New Yorku, vytvořily nejméně padesát návrhů, ale z každého udělaly jen čtyři kopie. Mimořádným zákazníkům, jako byla První dáma, nabídly exkluzivní kopie kousků, které by ji podle jejich mínění zajímaly, samozřejmě s odpovídající exkluzivní cenovkou. Bez ohledu na to, ze kterého módního domu Dámy

návrhy ukradly, připojily k hotovým šatům vlastní visačku „Chez Ninon. New York. Paris“. Když byla kolekce hotová, Dámy bouchly šampaňské a otevřely obchod. Otevíral přesně v 15 hodin od úterý do čtvrtka. Všechno se hned prodalo, jakmile zákazník poprvé přišel a byl obsloužen. Pouze pro zvané.

Každou sezonu požadoval cech módních návrhářů – *Chambre Syndicale de la Haute Couture et du Prêt-à-Porter* –, aby firma Chez Ninon zaplatila francouzským návrhářům záruční poplatek, tzv. „caution“. Dámy to slovo vždy vyslovovaly s francouzským přízvukem – *kosijon*. Poplatek byl tak nehorázný, že to slovo mohly vyslovovat, jak chtěly. Kdyby nezaplatily, nemohly by navštěvovat módní přehlídky. Vždycky zaplatily. Neexistoval způsob, jak jim to zakázat.

Slečně Noně bylo již přes sedmdesát, ale bylo obtížné říci o kolik. Byla vždy připravena na slavnostní příležitost, oblečena v originálech, které beze studu kopírovala, a na nejlepších módních přehlídkách vždy vyžadovala přední sedadla. Macy's, Marshall Field, Ohrbach i Bonwit Teller – když Nona chtěla sedadlo pro nákupčího, dostala ho. Měla ostré lokty a vzezření svržené vévodkyně; nikdo se neopovážil ji odmítnout. Její obchodní partnerka Sophie, jen o něco málo mladší, chodila za ní a omlouvala se s jižanským šarmem a přesností chirurga. Dámy by nikdy nestrpěly, aby je ignorovali nebo umlčovali. Byly vždy náročné a vždy své.

„Obdivuhodné a poněkud výstřední,“ napsal o nich jednou redaktor časopisu *Vogue*. Carmel Snow, šéfredaktor časopisu *Harper's Bazaar*, je považoval za „nejnáročnější americké nákupčí pařížské módy“. Slečna Nona dokonce účinkovala v reklamě na lak na nehty. Byly to okouzlující padělatelky, ale přece jen padělatelky.

Naštěstí pro Kate nikdy nepřicházely před desátou.

Paprsky ranního světla pronikaly velkými okny dovnitř. Bylo ještě brzy. Šicí stroje v oddělení konfekce ještě nebylo slyšet. Černé

a zlaté smaltované příšery měly šlapací pohon. Stroje byly hlučné a děvčata si o ně pálila ruce a paže, když se přehřály. A přehřívaly se často. Dívky z konfekce byly jako myšky v zadní místnosti, pohybovaly šlapadly šicích strojů jako pedály varhan a přitom se smály. S vlasy srolovanými natáčkami, aby byly připraveny jít večer ven, nebo s kudrlinkami, které měly přilepené k hlavě, jejich rychlé oči a rychlé ruce bezstarostně sešívaly, prošívaly, přišívaly. Kate nikdy nepochopila, proč švadlena s takovým nadáním, jako měla Peg Harrisová, trávila celé dny šitím spousty šatů na stroji, ale Peg tu práci měla ráda. „Oblékání mas je vznešená práce,“ řekla by každému, kdo by se ptal. Kate souhlasila, ale určitě by raději oblékala První dámu.

Hodila noviny na stůl a dala vařit vodu na čaj. Slyšela pana Charlese, jak za zavřenými dveřmi své kanceláře telefonuje. Noel Charles byl návrhář salonu Chez Ninon a Katin přímý nadřízený. Stříbrovlasý a bezúhonný, všechno měl na sobě dokonale upravené až po nehty na nohou. Měl jakýsi evropský přízvuk. Mluvil o belgických kořenech, ale Kate to znělo spíš jako francouzština než jako vlámština. Měl nevyzpytatelný kontinentální výraz; jeho přízvuk byl jako chameleon – měnil se podle toho, s kým mluvil.

Doufal, že si otevře vlastní obchod, a mluvil o tom, že vezme Kate s sebou jako partnera. Byl to takový nádherný plán – nebylo důležité, zda se dal skutečně realizovat, či ne. Kate ráda brzy ráno sedávala s panem Charlesem v jeho tiché pracovně. Pili čaj a mluvili o důležitých věcech, jako jsou aktuální události. Bylo to takové civilizované.

Konvice zapískala. V poličce byl čaj Barry's Gold Blend, který Kate objevila ve specializované prodejně ve městě. Zaplatila za něj, i když byl vyčichlý a drahý, ale vyčichlý irský Barry's byl vždycky lepší než americký A&P.